

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ «ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ
ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»

**ПЕДАГОГІЧНА НАУКА І ОСВІТА
У СУЧАСНОМУ ВИМІРІ: ПРОБЛЕМИ
І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Матеріали

І Всеукраїнської науково-практичної конференції

До 80-річчя діяльності інституції

21 травня 2019

Одеса, 2019

УДК 37.013

П 24

*Рекомендовано до друку Вченою радою КЗВО «Одеської академії неперервної освіти Одеської обласної ради».
(протокол № 3 от 7 травня 2019р.)*

Координаційна рада конференції:

1. Задорожна Л.К. – в.о.ректора Комунального закладу вищої освіти «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», кандидат філософських наук
2. Левчишена О.М. – в.о. проректора з науково-методичної роботи, завідувач кафедри освітньої політики, кандидат історичних наук
3. Сагач Г.М. – професор кафедри суспільно-гуманітарної освіти, доктор педагогічних наук, професор
4. Полещук Л.В. – методист науково-методичної лабораторії здоров'я, фізичної культури, технологій та «Захисту Вітчизни» кафедри суспільно-гуманітарної освіти
5. Ягоднікова В.В. – в.о. проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи, завідувач кафедри суспільно-гуманітарної освіти, доктор педагогічних наук, професор

Матеріали конференції публікуються за оригіналом рукопису, за достовірність і точність фактів, цитат, власних імен, статистичних даних та інших відомостей повну відповідальність несуть їх автори.

Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (21 травня 2019р.) – Одеса: видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2019 - 352с.

ISBN 978-617-7215-91-1

У збірнику представлені матеріали доповідей учасників I Всеукраїнської науково-практичної конференції «Педагогічна наука і освіта у сучасному вимірі: проблеми і перспективи розвитку», що розкривають актуальні проблеми сучасної педагогічної науки і практики, відображають результати досліджень з питань трансформації сучасної освіти.

Видання стане у нагоді керівникам, науково-педагогічним та педагогічним працівникам закладів освіти, студентам, аспірантам, докторантам і всім, хто цікавиться проблемами педагогіки й освіти.

ISBN 978-617-7215-91-1

© ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ
ОБЛАСНОЇ РАДИ, 2019

М. В.Гриньова

Одеська академія неперервної освіти
(м.Одеса)

ЗАМОВЛЕННЯ НА ГРОМАДЯНСЬКІСТЬ ОСОБИСТОСТІ: НОВЕ ГРОМАДЯНСТВО ПОТРЕБУЄ НОВОЇ ОСВІТИ

Більшість європейських країн не лише характеризуються розвиненими демократичними суспільствами, а й демонструють нам спроможність освіти як потужної соціокультурної технології впливати на сталий розвиток держав. Сучасна освітянська спільнота, зокрема відомі експерти в галузі освіти Р. Голлоб, П. Салберг, А. Шлейхер, М. Расфельд, К. Робінсон, підтримує позицію про те, що роль освіти у соціалізації та формуванні громадянськості особистості є визначальною. Слід відмітити, що ця позиція відображена в основних нормативно-законодавчих актах України, які визначають сутність сучасних реформ в галузі освіти: Законі України «Про освіту», Концепції «Нова українська школа» та Концепції розвитку громадянської освіти в Україні. Однак, не зважаючи на активну фазу реалізації освітніх реформ, досі існує дискусія, зокрема серед вчительської та батьківської громадськості, з приводу того, якою має бути місія сучасної школи.

Актуальність переосмислення ролі шкільної освіти в контексті демократизації та євроінтеграції України обумовлена тим, що наша держава, будучи понад двадцять п'ять років незалежною, все ще є державою, для якої подолання громадянської інертності для розбудови демократичного суспільства є нагальною потребою. Тобто, говорячи про залежність демократії від громадян, можна стверджувати про вагоме значення громадянськості особистості для становлення в Україні партисипативної демократії, що передбачає безпосередню участь громадян в соціальному, культурному, економічному та політичному вимірах суспільних процесів через відповідні механізми партисипації. Однак, ефективність використання громадянами партисипативних практик демократії значно залежить від рівня сформованості у них громадянських компетентностей.

Отже, потреба у розвитку громадянського суспільства в Україні чітко обумовлює необхідність формування нового типу громадянина: не лише освіченого, але й активного, «здатного зробити свій внесок у життя суспільства, країни, всього світу та взяти на себе більшу відповідальність» [1, с. 19]. На жаль, усталена для України модель шкільної освіти практично не виконує запит на виховання дійсно свідомих, активних та відповідальних громадян. Це підтверджують результати соціологічного дослідження, проведеного в 2018 році швейцарсько-українським проектом «Розвиток громадянських компетентностей в Україні - DOCCU»: 46% опитаних учнів назвали найважливішою цінністю демократичного громадянства відповідальність, однак лише 27% змогли назвати хоч одну сферу своєї відповідальності як юного громадянина і 42% із них зазначили сферу своєї відповідальності активність у суспільному житті [3, с. 14].

Про це свідчать і результати опитування учнів, учасників Всеукраїнської імітаційної гри-моделювання виборів «Партія моєї мрії» (2018 р.) та «Я обираю Президента України!» (2019 р.) для дітей та молоді М18. Так, на питання «Як молодь може проявляти свою активну громадянську позицію?» 19% опитаних не дали відповіді, 6% не визначилися із відповіддю, 2% зазначили, що не можуть проявляти активну громадянську позицію.

У зв'язку з вище зазначеним, виникає питання: «Якщо громадянська партисипація – це те, чого мають навчитися молоді громадяни з точки зору результатів навчання, то що повинна зробити школа, щоб забезпечити цей результат?». Школа як міні-модель суспільства має сприяти у набутті молодим поколінням громадян навичок демократичної участі через організацію щоденного шкільного життя. Наразі згідно з результатами того ж таки соціологічного дослідження, проведеного швейцарсько-українським проектом «Розвиток громадянських компетентностей в Україні - DOCCU», 28% учнів зазначили, що беруть участь у громадському житті школи і 39% стверджують, що не обговорювали у школі проблеми місцевої громади та шляхи їх вирішення [3, с. 14]. Учасники Одеської обласної школи громадянської партисипації дітей та дорослих «УСі В ДІ!» (лідери учнівських самоврядувань та педагоги, які координують їх діяльність) у переважній більшості характеризують участь учнівської молоді у житті школи та громади у відповідності до «Драбини участі молоді» Дж. Харта як «декорування», «імітація» та «символічність», що в дійсності є не участю.

Це дає підстави стверджувати, що викликом, потребою та перспективою Нової української школи є розвиток демократичного врядування, а отже демократичної культури школи. Це передбачає необхідність для школи відмови від знанневого підходу та впровадження нових партисипативних підходів у здійсненні громадянської освіти й реалізації принципу «навчання через участь», а саме «включення учасників освітнього процесу до діяльності, співуправління та практичного вирішення питань у колективах, громадах і спільнотах» [2, с. 8]. Саме тому надважливим завданням для закладів загальної середньої освіти є подолання формалізму у здійсненні учнівською молоддю участі у житті школи та громади, зокрема через активізацію та оновлення підходів до діяльності учнівських самоврядувань й реалізацію соціальних партисипативних проектів на демократичних засадах. Що в цьому випадку необхідно – так це впровадження нових стратегій навчання громадянській партисипації, які робитимуть учнів спроможними до життя в демократичній спільноті.

Нові можливості для розвитку громадянськості учнівської молоді через зв'язок школи із суспільством надає освіта для демократичного громадянства та освіта з прав людини (ОДГ/ОПЛ), що є пріоритетним напрямом діяльності Ради Європи в галузі освіти для становлення демократії. Концептуальна модель ОДГ/ОПЛ ґрунтується на трьох принципах: навчання «ПРО», «ЧЕРЕЗ», «ДЛЯ» демократії та прав людини. Вона реалізується через наскрізний підхід та

здійснення партисипативного навчання на трьох рівнях: клас, школа, громада. Відмінною ознакою ОДГ/ОПЛ є надання можливості учнівській молоді сформувати ціннісне ставлення до громадянськості як складової успіху особистості та суспільства.

Відтак, вмотивована здатність до дії, тобто здатність усвідомлено, відповідально та активно реалізовувати свої права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства в Україні, є державним та суспільним замовленням і визначає громадянську партисипацію учнівської молоді як місію, принцип життєдіяльності та перспективний результат Нової української школи. В контексті реформування загальної середньої освіти ми маємо цінні можливості свідомо використовувати ресурси ОДГ/ОПЛ для розбудови України як демократичної країни загального добробуту. Однак це потребує відповідальної позиції школи в усвідомленні своєї ролі як моделі громадянського суспільства та автентичності у поцінуванні цінностей, притаманних демократичному громадянству. Єдиною перепорою на шляху становлення Нової української школи як школи дієвої демократії є спроможність подолати розбіжності між задекларованими демократичними цінностями і їх реалізацією у повсякденному житті.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Концепція Нової української школи: Концептуальні засади реформування середньої школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
2. Концепція розвитку громадянської освіти в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/pro-shvalennya-konceptsiyi-rozvitku-gromadyanskoyi-osviti-v-ukrayini>
3. Розвиток громадянських компетентностей в Україні: результати соціологічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://doccu.in.ua/rozvytok-hromadianskykh-kompetentnosti-v-ukraini-rezultaty-sotsiologichnykh-doslidzen/#>

М. В. Данилова

Арцизький НВК «Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 4 - ліцей»
Арцизької районної ради

ВІД КРЕАТИВНОГО ПЕДАГОГА ДО КРЕАТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ

Сучасне соціальне замовлення висуває принципово нові вимоги до педагогічних кадрів, адже сприяти формуванню креативної особистості може тільки вчитель, який сам є креативною, творчою особистістю. Оновлення змісту

ЗМІСТ

НАУКА І ОСВІТА: ДОСЯГНЕННЯ, ПРОБЛЕМИ ТА АНАЛІЗ ТРАЕКТОРІЇ РОЗВИТКУ... 3	
Л. К. Задорожна. Регіональна освітня політика в умовах розбудови нової української школи	3
В. В. Ягоднікова. Виховання у сучасній парадигмі освіти.....	6
О. М. Левчишена. Новий дизайн неперервної освіти: виб(м)ір сьогодні	10
Г. М. Сагач. Духовно-моральний та інтелектуальний розвиток особистості вчителя засобами неориторіки кордоцентризму в післядипломній педагогічній освіті.....	13
М. М. Букач. Етичні засади реформування освітньої системи в Україні.....	19
Є. П. Голобородько. Шляхи акмеологічного розвитку вчителя в системі післядипломної освіти	23
Я. Ю. Голобородько. Мистецтво як драйвер гуманітарної освіти	29
В. Ф. Мартиненко. Актуалізація превентивного управління в умовах глобальних викликів.....	32
ПРОБЛЕМНИЙ КОНТУР СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ: ФІЛОСОФСЬКИЙ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ, СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ВИМІР	35
О. М. Бальбуза. Теоретичний аналіз альтернативних методів вирішення конфліктів в освітньому середовищі	35
И.В. Воскова. Развитие эмоционального интеллекта как составляющая подготовки моряков	38
С. Г.Здрагат. Проблема якості в освіті : евалюаційний підхід	41
О. В. Иванов, Л. Р. Шилова. Современная школа – современной педагог.....	44
А. В. Кройтор. Громадянська та політична освіти як складові політичної соціалізації в умовах демократизації.....	47
Д. І. Левчишен. Метаморфози у постмодерністському соціальному просторі	50
С. В.Ножка. Управління іноваційними процесами у сучасній школі	53
Л. В. Полещук. Андрагогічний підхід неперервної освіти педагогів.....	57
В. М. Руссол. Нове педагогічне мислення - необхідна умова успішної розбудови Нової української школи	59
И. Н. Сарамотина. Проблеми соціалізації современных детей и способы их разрешения	62

О. Г. Сіраєва. Сотрудничество и партнерство – фундамент современной педагогики (из опыта работы).....	65
І. Д. Спаський, М. О. Спаська. Школа багатомірної людини	68
Н. В. Шатайло. Інтеграція в містечкській освіті як інструмент формування світогляду особистості.....	70
РОЗВИТОК ОСОБИСТІСНО - ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНИХ ЗМІН В ОСВІТІ	73
Л. Г. Адаменко, О. О. Адаменко. Формуюче оцінювання у професійному зростанні вчителя	73
Н. В. Береснева, Т. В. Юрченко. Стандартизація складових діяльності вчителя у системі неперервного професійного зростання.....	76
К. Г. Власенко. Консультативно-просвітницька складова освітнього процесу в контексті формування життєвих компетентностей	80
С.В. Воронова. Професійно компетентність педагога: необхідність чи свідомий розвиток?.....	82
Я. В. Іванова. Особливості прояву пасіонарності вчителя.....	85
Н. В. Каргіна. Практичний інструментарій збереження психологічного здоров'я педагогів.....	87
О. В. Килівник. Психолого-педагогічні умови становлення інформаційної культури вчителя початкових класів.....	91
О. С. Коржебан. Особистісно-професійна компетентність вчителя англійської мови в умовах НУШ	93
О. В. Кузнецова. Превентивна адаптивність педагогів як ресурс освітніх змін..	95
С. О. Онищук. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до нових видів спорту.....	98
О. І. Папач. Розвиток професійних компетентностей вчителів природничо-математичних дисциплін в системі післядипломної педагогічної освіти	101
Я. М. Твердохлібова. Зміст художньо-графічної підготовки майбутнього вчителя образотворчого мистецтва	104
І.П. Тертична, Ю.О. Тертична. Розвиток інформаційно-цифрової компетентності у професійної діяльності вчителів географії	107

Т. М. Фогель. Формування критичного мислення педагогів як складника особистісно-професійної компетентності.....	109
Н. Д. Янчук. Основні проблеми формування професійної зрілості педагога в умовах реалізації інноваційних змін в освіті	112
ТРАНСФОРМАЦІЇ ЗМІСТУ ТА ТЕХНОЛОГІЙ НЕПЕРЕРВНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ, ПРАКТИКА	115
С. В. Дерябіна. Технологія змішаного навчання в умовах неперервної освіти педагогів	115
І.М.Мітельман. Навчання розв'язування деяких типів рівнянь, пов'язаних з ітераціями функцій, у контексті формування згорнутих дидактичних структур	117
Р. І. Нікітенко. Особливості професійного розвитку учителя в умовах післядипломної освіти.....	121
І. В. Паламарчук. Аналіз освітніх потреб вихователів закладів дошкільної освіти	124
І. І. Похилюк. Самоосвіта – крок до підвищення професійної майстерності сучасного вчителя.....	127
Н. Г.Сенчина. Рефлексивний метод навчання в післядипломній освіті вчителів гуманітарних спеціальностей	130
Л. І. Фурсенко. Вдосконалення професійної майстерності педагогічних працівників в умовах післядипломної педагогічної освіти.....	133
В. В. Харченко. LEGO-технології як інструмент розвитку креативності педагогів в умовах післядипломної освіти	135
Н. П. Шапірова, Л. І. Ятвецька. Діяльнісний підхід до розвитку професійної компетентності вчителів на курсах підвищення кваліфікації заочною формою навчання.....	137
Л. І. Ятвецька. Про деякі аспекти модернізації післядипломної педагогічної освіти вчителів природничих дисциплін	140
Л. І. Ятвецька, В. М. Ятвецький. Реалізація концепції Нової української школи у змісті післядипломної педагогічної освіти вчителів фізики	143
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	146
Р. В. Белоусова. Психологічні передумови розвитку рефлексії учнів у Новій українській школі	146

С. В.Вербицька. Компетентнісний підхід викладання математики в Новій українській школі.....	148
О. М. Задоріна. Професійна мобільність вчителя математики в умовах реалізації концепції Нової української школи.....	151
Н. Ю. Кравець. Мотиваційна складова підготовки педагогів в умовах Нової української школи.....	154
А. А. Лескова. Психологічні аспекти адаптації учнів у Новій українській школі	156
Н. О. Лунгул. Content and Language Integrated Learning (CLIL).....	160
В. В. Матвійчак. Професійний розвиток учителя в умовах Нової української школи	162
Н. К. Матушевська. Вдосконалення мовленнєвої компетенції дошкільника через впровадження багатомовної освіти	165
Т. В. Міхальцова. Традиції та інновації в умовах реформування освіти	168
Л. М. Парандюк. Психологічні аспекти ранкових зустрічей	170
М. Д. Пінті. Використання багатомовності в навчальному процесі – шлях до успіху	173
Г. В. Резніченко. Художньо творча компетентність педагога образотворчого мистецтва Нової української школи.....	176
Л. В. Холостенко. Навчально-методичне забезпечення реалізації наскрізної лінії «Підприємливість та фінансова грамотність» у контексті концепції НУШ.....	179
О. А. Хоменко. Формування мовленнєвих компетентностей учнів початкових класів в умовах білінгвізму.....	182
А. М. Чумаченко. Розвиток інформатичної компетентності молодших школярів засобами кейс-технології	185
МОДЕРНІЗАЦІЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ: РІВНІСТЬ, ДОСТУПНІСТЬ, ОСОБЛИВІСТЬ.....	188
С. В. Авдеева. Інформаційна система підтримки прийняття рішень як засіб ефективного управління закладом освіти	188
Л. В. Григор'єва. Допрофільна підготовка дітей з особливими освітніми потребами	190
Г.Г. Догару. Організація допрофільної освіти: зміни та виклики.....	195

Н. В. Заварова. Механізми підтримки дітей з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої освіти	198
С. Ф. Одайник. Національна система оцінювання якості освіти: світовий досвід	200
І.М. Орленко. Особливості впровадження інклюзивної освіти в Україні.....	203
О. А. Солнцева. Психологічні особливості процесу соціалізації особистості підлітків з особливими освітніми потребами	206
С. М. Стоянов. Використання інновацій в освітньому процесі школи-лицею «Чорноморський».....	209
С. В. Чепурний, Г. С. Чернухіна. Отримання дистанційної освіти для дітей з особливими потребами: проблеми та шляхи їх подолання.....	211
Н. О. Цвікова. Основні проблеми модернізації позашкільної освіти	214
ІННОВАЦІЇ ЯК ЗАСІБ ПРОГРЕСИВНИХ ЗМІН В ОСВІТІ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА	218
С. О. Вишня. Корируюча гімнастика як важлива складова фізичного виховання дітей шкільного віку	218
М. М. Близнюк, П. Д. Біленчук, М. І. Малій. Міжнародна Карпатська школа – підґрунтя сталого розвитку крізь призиу неформальної освіти	220
В. Д. Бондаренко. Особливості використання інтерактивних онлайн-тестів «На урок» в освітньому процесі	223
Р. Ю. Гуцан. Розвиток фізичних, морально-вольових та інтелектуальних здібностей під час відпрацювання модуля «футбол» на уроках фізичної культури	226
Н. М. Козак. Використання арт-терапії у навчально-виховному процесі.....	228
Ю. Л. Колесниченко. Розвиток інноваційного потенціалу особистості здобувачів освіти за індивідуальною освітньою траєкторією методом педагогічного коучингу.....	231
Т. О. Кузьміч. Медіаосвіта як інновація: створення спецкурсів з медіаосвітнім компонентом.....	234
В. В. Майорський. Формування системи понять у процесі навчання правознавства учнів профільних класів.	237
О. Г. Максютіна. Практика застосування електронних засобів навчання української мови в школі з викладанням російською мовою	239

Г. А. Могильницька. Системний підхід як дієвий засіб оновлення навчання української мови.....	242
Б. М. Одайник. Формування професійної компетентності студентів морських закладів вищої освіти засобами ІКТ	246
С. М. Ревенок. Сучасний урок як засіб підвищення якості освітнього процесу	248
О. П. Светной. Використання математичних вправ в самостійної діяльності студентів як засіб формування творчих і дослідницьких навичок	251
М. В. Сосновська. Imagination workout	254
М. О. Трофімова, А. М. Молодецька. Застосування сучасних технічних засобів для підвищення мотивації навчальних досягнень учнів з іноземної мови та сприяння безперервному навчанню і вдосконаленню професійних навичок учителів	256
О. В. Чабан. Інфографіка на уроках літератури	259
О. А. Уразова. Навчання медійної грамотності на уроках англійської мови	261
О. В. Федоровська. Ментальна карта як сучасний спосіб обробки інформації..	264
А. А. Філіппова. Інноваційні технології – крок до розвитку творчих здібностей здобувачів освіти на уроках української мови та літератури.....	266
О. О. Чайківська. Технологія змішаного навчання на заняттях української мови.....	269
Н. М. Хрустик. Принципи системності і науковості: деякі проблеми вивчення української мови в середній школі	271
О. М. Шолудько. Деякі аспекти формування життєвотвірчих компетентностей на уроках музичного мистецтва	274
ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ У ВИМІРІ НОВИХ ОСВІТНІХ РЕАЛІЙ	279
Я. Р. Голтвян-Томачинська. Роль учнівського самоврядування у формуванні успішної особистості	279
М. В. Гриньова. Замовлення на громадянськість особистості: нове громадянство потребує нової освіти.....	282
М. В. Данилова. Від креативного педагога до креативної особистості учня.....	284
Г. І. Ілуца. Виховання особистості через проектну діяльність	287
А. П. Кухаренко. Патріотичне виховання учнівської молоді.....	291

Т. І. Лісовська. Розбудова виховної системи сільської громади на основі відродження національної системи виховання.....	293
С. О. Онищук, І. С. Галеніна. Методичні засади здорового способу життя студентів коледжу.	296
Н. І. Ришак. Виховання культури спілкування у полікультурному середовищі	298
Т. В. Саннікова, В. В. Скрипник. формування духовно-моральних якостей у дітей дошкільного віку засобами християнської етики.....	300
Л. І. Сакали. Концепція виховання особистості гімназіста в полікультурному середовищі	306
С. І. Скорич. Національно-патріотичне виховання як важлива складова формування особистості громадянина України	311
В. П. Четверіков. Національно-патріотичне виховання на козацьких військово-лицарських традиціях як засіб формування громадянина-патріота, захисника вітчизни.	313
С. І. Шеремет. Сучасні підходи до виховного процесу в контексті Нової української школи	317
Т. А. Шинкаренко. Педагогіка партнерства і компетентнісний підхід у новому освітньому середовищі	320
Рішення конференції	323
Сторінками історії	324
Відомості про авторів	327
Information about authors	336